

FERZAN ÖZPETEK

SEN BENİM
HAYATIMSIN

3. BASKI

♥ can
çagdaş

FERZAN ÖZPETEK
SEN BENİM
HAYATIMSIN

Can Çağdaş

Sen Benim Hayatımsın, Ferzan Özpetek
İtalyanca aslından çeviren: Şemsa Gezgin
Sei la mia vita

© 2015, Mondadori Libri S.p.A., Milano

© 2015, Can Sanat Yayınları A.Ş.

Tüm hakları saklıdır. Tanıtım için yapılacak kısa alıntılar dışında yayıncının yazılı izni olmaksızın hiçbir yolla çoğaltılamaz.

1. basım: 2015

3. basım: Ekim 2020, İstanbul

Bu kitabın 3. baskısı 1 000 adet yapılmıştır.

Dizi editörü: Cem Alpan

Editörler: Nükhet Polat, Mustafa Çevikdoğan

Düzeltili: Aylin Samancı

Mizanpaj: Bahar Kuru Yerek

Kapak tasarımı: Utku Lomlu / Lom Tasarım (www.lom.com.tr)

Kapak resmi: © Ferzan Özpetek

Baskı ve cilt: Türkmenler Matbaacılık Reklam San. ve Tic. Ltd. Şti.

Maltepe Mah. Gümüşsuyu Cad. No: 16-18

Topkapı, İstanbul

Sertifika No: 43087

ISBN 978-975-07-2773-3

CAN SANAT YAYINLARI

YAPIM VE DAĞITIM TİCARET VE SANAYİ A.Ş.

Hayriye Caddesi No: 2, 34430 Galatasaray, İstanbul

Telefon: (0212) 252 56 75 / 252 59 88 / 252 59 89 Faks: (0212) 252 72 33

canyayinlari.com/9789750727733

yayinevi@canyayinlari.com

Sertifika No: 43514

FERZAN ÖZPETEK
SEN BENİM
HAYATIMSIN

ROMAN

İtalyanca aslından çeviren

Şemsa Gezgin

♥can

Ferzan Özpetek'in Can Yayınları'ndaki diğer kitabı:

İstanbul Kırmızısı, 2014

FERZAN ÖZPETEK, İstanbul'da, Kalamış'ta doğdu. 1976 yılından beri Roma'da yaşıyor. 1997'de senaryosunu yazıp yönettiği *Hamam* filmi Cannes Film Festivali'nde gösterildi ve yüksek bir başarı elde etti. *Harem Suare* (1999) ve *Cahil Periler*'le (2001) Avrupa'nın en çok konuşulan yönetmenlerinden biri haline geldi. *Karşı Pencere* (2003), *Kutsal Yürek* (2005), *Bir Ömür Yetmez* (2007), *Mükemmel Bir Gün* (2008), *Serseri Mayınlar* (2010), *Şahane Misafir* (2012), *Kemerlerinizi Bağlayın* (2014) filmleri, sanatçının bu başarısını perçinledi. 2011'de *Aida* ve 2012'de *La Traviata* operalarını yönetti. Filmleri dünyanın pek çok ülkesinde gösterilen ve birçok saygın ödül kazanan Özpetek için New York Modern Sanat Müzesi (MoMa) 2008 yılında bir retrospektif gösterim düzenledi. İlk romanı *İstanbul Kırmızısı* 2014'te basıldı.

ŞEMSA GEZGİN, İstanbul'da doğdu. İÜ Edebiyat Fakültesi İtalyan Dili ve Edebiyatı mezunu. 1984-1991 yılları arasında aynı bölümde araştırma görevlisi olarak, sonra Roma Üniversitesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü'nde öğretim görevlisi olarak çalıştı. 2008'de Italo Calvino'nun *Sen "Alo" Demeden Önce* adlı yapıtının çevirisiyle *Dünya Kitap* dergisinin Yılın Çeviri Kitabı Ödülü'nü aldı. Yapıtlarını dilimize kazandırdığı başlıca İtalyan yazarlar arasında Umberto Eco, Alessandro Baricco, Maurizio Maggiani sayılabilir. Ayrıca Orhan Pamuk'un, Oğuz Atay'ın ve Nedim Gürsel'in bazı yapıtlarını İtalyancaya çevirdi.

Jytte'e
Domenico'ya...

Korktuğumuz şeyleri uzaklaştırmak için
yapabileceğimiz tek şey,
onları anlatmaktır.

Hâlâ bir sözcüğüne, bir bakışına, bir hareketine
ihtiyacım var. Ama sonra ansızın kendi hareketlerimde
seninkileri hissediyor, sözcüklerimde
sözcüklerini duyuyorum. Giden herkes sende
kendinden bir parça bırakır.

Belleğin sırrı bu mu? Eğer öyleyse kendimi
daha güvende hissediyorum; çünkü asla yalnız
kalmayacağımı biliyorum.

Karşı Pencere

ÖNSÖZ

“Sen benim hayatımsın.” Böyle yazmıştın, anımsıyor musun? Cep telefonumu sessizde bırakmış, yatağın yanına koymuştum. Karanlıkta ekranı ansızın aydınlanmıştı ve o üç sözcük belirmişti. Basit ama önemli, hatta sarımsı o üç sözcük.

Gece yarısıydı. Saat ikiyi geçmiş olmalıydı. İçimde bir sıkıntı, yatakta dönüp duruyor, bir türlü uyuyamıyordum. Kavga etmiştik. Nedenini hatırlamıyorum bile. Hep böyle olur zaten. En derin bağlar önemsiz şeyler yüzünden kopabilir. Düşünmeden söylenen önemsiz bir sözcük, anlık bir sinir boşalması, ses tonunda küçük bir değişiklik ya da sana yöneltilmediğini düşündüğün ve bir saniye öncesine kadar emin olduğun şeylerden kuşkulana mana yol açan bir bakış yüzünden.

Bu anlarda o kadar büyük bir hüzne kapılırsın ki, bunun geçmişte yaşadığın tüm acıların özü olduğunu sanırsın. Yeniden çocuk olur, hasretle yanarsın. Annenin kolları arasında olmak, onun sıcaklığını duymak, seni yumuşak bir biçimde okşayan ellerinin hafif dokunuşunu hissetmek istersin. Kendini güvende hissettiğin ve dünyanın acılarının ulaşmadığı tek yer olan o kucağa sığınmak için yeniden küçük bir çocuk olmak istersin.

Sonra, ansızın komodinin aydınlandı ve mesajın belir-

di: “Sen benim hayatımsın.” Bunun üzerine her şey, başka bir cümleye gereksinim duyulmadan, yeniden eski tadına kavuştu. Çünkü sevmek yeterli değildir, aşkı sonuna kadar dile getirme yürekliliği de gerekir. En zor anlarda, her şeyin üstüne sünger çekmek daha kolay görünürken de.

Sen, o gece bana büyük aşkların yeşerdiği ve alev aldığı umudu yeniden verdin. Çıplak ruhunu o çok duru, aracasız ve korunmasız içtenliğiyle benim yaralı egoma teslim ettin. Bizi artık hiçbir engelin, hiçbir önemsiz yanlış anlamının ayıramayacağını anlamamı sağladın. Çünkü benim hayatım, senin hayatındı.

O zaman işte böyle düşünmüştüm; şu anda da, dar bir kır yolunda yetmişli yıllardan kalma eski kartpostal-ları andıran manzaraların arasında eski arabamızı kullanarak seninle sohbet ederken de her hücremle biliyorum bunu.

Bu sabah yola erken çıktık. Roma hâlâ uykuda gibiydi. Yalnızca köşedeki kafe açıktı. Neredeyse hiç trafiğe yakalanmadan çıktık kentten. Sanki görünmez trafik polisleri bizi mutlu etmek için geçeceğimiz yollardaki o alışıldık sıkışıklığı az önce ortadan kaldırmıştı. Trafik ışıkları sihirli bir şekilde yeşil yanıyordu. Tırlar çevre yolunun ötesinde yok olmuştu. Bu sabah Roma hiç olmadığı kadar bize aitti. Bu yamaç denizinde ilerlemek için kenti arkamızda bırakmıştık.

Öyle küçücük bir köyden geçtik ki bir bakış tamamını görmeye yetiyordu. Üç ev, küçük bir kilise, bir meydana doğru genişleyen yol, bir bakkal, dışarıya konulmuş birkaç masasıyla bir kafe, üç yaşlı adam oturmuş, kim bilir ne konuşuyorlar... Yavaşladık; yaşamışlığın izlerini taşıyan derin çehreleri, yaşamı boyunca açık havada çalışmış insanlara özgü güneşte kavrulmuş, kırışık derileri arabanın camlarının önünden geçti. Gülüm-

sediler bize, gördün mü? Küçük yerlerde âdet böyledir. Ve sana bir şey söyleyeyim mi? Çok hoşuma gitti.

Daracık asfalt bir yola girince bizi çevreleyen manzara karararak tekinsizleşti. Bir ormanın ortasındayız ve neredeyse nefesimi kesen, anlatamayacağım bir sıkıntı basıyor içime. Fark ettin mi? Paniğe benzeyen o his yüzünden neredeyse bir an yoldan çıkar gibi oldum.

Direksiyona yapıştım ve duracağıma hafifçe hızlandım. Anlık bir şeydi, sonra ortalık yeniden günlük güneşlik oldu. Karanlık ve girilmez orman arkamızda kaldı. Yol boyunca böyle ormanlar çıkacak mı yine karşımıza? Buralarda doğup büyüdüğüne göre bilmelisin; ama yanıt vermiyorsun.

Gözlerimi yola dikmiş giderken, sana özgü o tatlı tavırla eğlenirmiş gibi dudaklarını büzdüğünü görüyorum gözcüyle. Hiçbir sorunu büyütmemeyi bilen bir gülümseme. “Boş ver, bir şey olmadı!” diyen bir gülümseme.

Bitki örtüsünün daha gür olduğu büyük koyu yeşil lekeleri izleyen, güneşin aydınlattığı açıklık alanlara, çevremizi saran tepelere yayılmış çobanpüskülü ve asırlık meşe ormanlarına bakıyor, yaşamın da böyle olduğunu düşünmeden edemiyorum: Birbirini izleyen, sıcaklık saçan mutlu anlar, talihli karşılaşmalar, gülünç ve beraberrinde karşı konulmaz gelişmeleri getiren olaylar... Ama hiç beklemediğin bir zamanda, üzerlerine çöken gölgelerle kesilirler. Işık yok olur ve kim olduğunu, nereden geldiğini, nereye gittiğini bilmeden dolaşırken bulursun kendini: Her engel aşılamaz olur, girdiğin her yol çıkmaz bir sokakta son bulabilir. Ama ezbere bildiğim, uykunda bile okuyabildiğim, yüreğin hüznü dolu olsa bile yüzünden hiç eksik olmayan gülümsemen, kaygısız yıllarımızın anısını canlandıran o harika gülümsemen benim hâlâ inanmamı, ne olursa olsun teslim olmamamı sağlıyor. En sık ormanlara bile güneş ışığının girebileceğinden emin

olabiliyorum. Tıpkı yıllar önce, o ışık saçan mesajınla içine düşmekte olduğum karanlığı aydınlattığın gibi.

Başımı kaldırıyorum ve üzerimizdeki bulutsuz gökyüzünde duman işaretleri gibi hafifçe ilerleyen sözcüklerini okur gibi oluyorum. Benim hayatım senin hayatın demek. Ve şimdi sana onu anlatacağım; çünkü yarın senin ya da benim değil, “bizim” hayatımız olacak.

I

OSTIENSE CADDESİ

Sanki yanıma dün taşınmış gibisin. İçine sadece birkaç temiz çamaşır, bir çift ayakkabı, dış fırçası ve dış macunu koyduğun bir spor çantasıyla gelmiştin. Birkaç gün mü yoksa birkaç yıl mı kalacağını bilemezdim o zaman. Ama kalın duvarlı ve ince pencereci, hâlâ birçok arkadaşımın hayalinin yaşadığı bu eski apartmanda, kendini evinde hissedeceğini biliyordum. Bir şeyi tüm benliğiyle arzulayan ve başka bir olasılığı düşünemeyen bir insanın sezgileriyle hissediyordum bunu.

Yeni yuvanı tanımak istermiş gibi salon ile mutfak arasında gidip geliyor, hafif aşınmış büyük ahşap masa, kavanoz, baharat, kepçe, bisküvi ve bitki çayı dolu raflar arasında dolaşıyor, uzun adımlarla birkaç basamaklık merdivenden inip çıkıyordun. Sana yemek hazırlarken bir yandan da belli etmeden seni izliyordum. Nerede olduğunu, burada olduğunu bilmeye ihtiyacım vardı. Sonra bir gün bu gereksinim yok oldu ve artık buradan gitmeyeceğini anladım.

Her sabah, kentin öbür ucundaki işine zamanında gitmek için gün ağarmadan uyanıyordun, geç vakitlere kadar uyumayı seven ben de seninle birlikte kalkıyordum. Roma karanlığa bürünmüş uyuklarken, son gece kuşları aşk susuzluklarını gidermiş, evlerine dönüyor olurdu. Sa-

na koyu bir kahve yapar, kepekli bisküvi, reçel ve ekmek yemen, müsli ile süt içmen için ısrar ederdim. Gizlice de kabanının cebine enerji veren bir yiyecek koyardım. Sana kalsa aşırı kalorili, otomatlardan alınan ambalajlı yiyecekler ve abur cuburla beslenirdin ama güçlü olman için sağlıklı yiyeceklere ihtiyacın vardı. Çalışma günlerin uzun ve yoğunu.

Henüz gecenin karanlığına gömülü o ilk sabahların heyecanını hatırlayınca aklıma hemen başka sabahlar geliyor. Omzunda bir çanta, apartmanın merdivenlerinden koşarak çıkan bir genç geliyor aklıma. Neyi varsa o çantanın içinde! İşte o genç, benim. Bundan kırk yıl önce.

Ostiense Caddesi, kalabalık ve eski bir semtte eski bir bina. Asansörsüz beş kat ve sebze meyve haline girip çıkan kamyonlara bakan, tüm dairelere ait ortak bir teras. Biraz ileride demiryolunun artık kullanılmayan rayları ve otlar arasında, kentin unutulmuş bir köşesinde küçük bir havagazı deposu. Dört bir yanda Roma, tozlu büyüsünü yayıyor. Yaşamöyküm işte burada başlıyor.

Gençliğimin büyülenmiş bakışıyla izlediğim umut dolu o ufku görmem için gözlerimi kapatmam yeterli. Güneşin okşadığı damların, kubbelerin ve çan kulelerinin, yüzyıllardır parlamasını sağlayan mavinin, ekrunun ve altının ötesindeki kent, o zaman da tıpkı bugün gibi farklı farklı uygarlıklar, ışıklar, gölgeler, ses ve sessizlikler kaleydoskopunda uzanıyordu. Roma'ya âşığıım: Yüreğimin diğer yarısının attığı İstanbul'un soluğu var onda.

İçeriye adımımı atar atmaz binanın bir zamanlar çok parlak günler yaşadığını anlamıştım: Yıllar ve yaşananlar belirgin izler bırakmıştı. Tüm bina, kimsenin asla görmediği yaşlı bir hanıma aitti: Kiralar elbette yüksek değildi ama apartman oldukça bakımsızdı. Yetmişli yılların ortasıydı ve ben toy bir çocuktum. Sinema dünyasına girme düşüyle İtalya'ya yeni ayak basmış bir delikanlı.

Hemen keşfedeceğim gibi, biraz döküntü o bina, “genelensel” birkaç ailenin dışında, genelde değişik, harika insanların oturduğu bir yerdi. Bunlar, dünyanın büyük kısmı için o zamanlar toplum dışına itilmiş nonoş, travesti ve aykırı kişilerdi. Ama benim “ailem” olacaklardı.

O dönemde her gün bir serüven yaşanabiliyordu. Her zaman yapacak yeni şeyler, tanışılacak yeni insanlar, seni hiç beklenmedik yönlere taşıyacak davetler ve buluşmalar olurdu. Yolda rastlaşıyor, Trastevere’nin daracık yollarında ve küçük meydanlarındaki, gece geç saatlere kadar sohbet ve kahkaha seslerinin yükseldiği mekânlarda bir araya gelirdi. Birbirimizin gözünün içine bakarak konuşurduk. Maskesiz, içten gülümsemelerle bakışır, flört ederdik. Birisiyle ilişki kurmak için bir *password* girmeye ihtiyacımız yoktu ve her sabah uyandıığımızda hayatımıza yeni bir arkadaş girmiş olurdu.

O yılların kültürel atmosferini değiştiren Roma yaz etkinliği Estate Romana’nın ilk yıllarıydı. Ağustos ayında kent, gösteriler, açık hava konserleri, davet edilmediği halde gidebileceğin partilerle şenlenirdi. Massenzio Kilisesi geceleri olağanüstü bir açık hava sinemasına dönüşürdü.

Her yerde neredeyse mutlak bir özgürlük duygusu hissedilirdi. Aşkın ve cinselliğin sansürsüz olduğunu ve sınırları insanın kendisinin belirleyeceğini bilirdik. O güne kadar hiçbir kuşağın olmadığı kadar kaygısızdık. Yürekli, serüvenci, kendini olduğu gibi dünyaya adayın bir kuşağtık. Her şeyin bir anda değişeceğini bilemezdik. Kısa bir süre sonra AIDS o özgürlüğü sonsuza dek elimizden alacak, bizi ürkek ve tedbirli olmak zorunda bırakacaktı. Ölümcül bir virüs, masumiyetimizle birlikte, her şeyden habersiz, düş ve kahkahalarıyla kafelerin açığındaki masalarını dolduran birçok arkadaşımızı da elimizden almaya hazırlanıyordu.

Ama bilemezdik. Sarhoş edici ortak bir mutluluk hissiyle yaşıyorduk. Kendimizi ölümsüz, dünyanın efendisi olarak görüyorduk. Hayat doluyduk.

Roma Deneysel Sinematografi Merkezi'ne girmeyi denedikten sonra, Silvio D'Amico Tiyatro Sanatı Akademisi'ne yazıldım. Yaşamım, birbiriyle görünüşte çakışmayan, paralel iki yolda ilerliyordu. Akademiden arkadaşım Luisa'yla çıkıyor ama aynı zamanda birçok genç erkekle de görüşüyordum. Bunlar daha çok gelip geçici ilişkilerdi. Genelde bir rastlantı sonucu tanışılırdı. Ertesi sabah, ayrılmadan önce aceleyle sigara paketinin üzerine ya da bir kâğıt parçasına telefon numaraları yazılırdı. O kâğıtlardan bende dolu vardı. Genelde kimseyi aramazdım.

Valerio'yu tanıdığım zaman yaz sona ermek üzereydi. Beni Ostiense Caddesi'ne o götürmüştü. Orada oturuyordu. Yakışıklı bir tipti, kumral saçları hep dağınıktı, ince bir sakalı ve atletik bir vücudu vardı. Ama en etkileyici özelliği bal rengi, derin ve ıslıl ıslıl parlayan gözleliydi. Hemen anlaşmıştık. Her zaman olduğu gibi, ilk karşılaşmadan sonra bana telefon numarasını vermişti. Birkaç gün bekleyip aramaya karar vermiştim. Lungotevere'deki bir sinema kulübünün jetonlu telefonundan aramıştım. Tam kapatmak üzereyken, beşinci çalışta cevap vermişti.

Bir arkadaş grubuyla akşam yemeğine çıkıyordu. "Neden sen de katılmıyorsun bize? Tiziana'ya gideceğiz," demişti.

Orayı biliyordum, sokakta masaları olan, kâğıt masa örtüsü kullanan bir yerdi; kendi ürettikleri şaraplar hemen insanın başını döndürürdü. Girişin iki yanındaki sak-sılarda dış duvarı saran büyük morsalkımlar vardı. İlkbaharda çiçekleri görülmeye değerdi. Yemek yiyip sohbet eder, akşam gezintisine çıkmış insanlara bakar, bu arada

kendini de gösterirdin. Her masadan kırıp geçiren espriler, fısıldaşmalar, kahkahalar yükselir, dedikoduyla karışık iyi niyetli sözlerle yine dedikoduyla karışık iyi niyetli yanıtlar verilir.

Valerio ile birkaç tanıdığımın yanında bilmediğim insanlar da vardı; örneğin gey arkadaşları arasında bir rahibe gibi oturan sevimli, ağzı laf yapan, bedeni dolgun bir kadın benim için yeni bir yüzdü. Valerio herkesle şakalaşıyor ama gözcüyle da beni izliyordu. Ona döndüğüm zaman, açıkça söylenmemiş bir sır gibi, sabit bana bakan gözlerini görüyordum.

İlk kez gece, terk edilmiş bir evin hemen giriş kapısının arkasında uzun uzun öpüşmüştük. Gece, sevgililerin sık sık geldiği bir yerdi burası: birkaç metre ötemizde bir genç kızla erkeğin bizim gibi tutkuyla sarılmış olduklarını anımsıyorum. İşte o akşam onun evine gitmiştik. En üst katta oturuyordu, biliyorsun, apartmanın ortak terasına açılan, iki odalı o dairede.

Şimdi hem o binada hem de benim içimde çok şey değişti. Valerio artık yıllardır burada oturmuyor ve o çatı katı restore edildi: Hem biraz büyüdü hem de teras tamamıyla bize ait oldu. Artık evim, evimiz ikinci katta ama ilk fırsatta o iki odalı evi satın aldım.

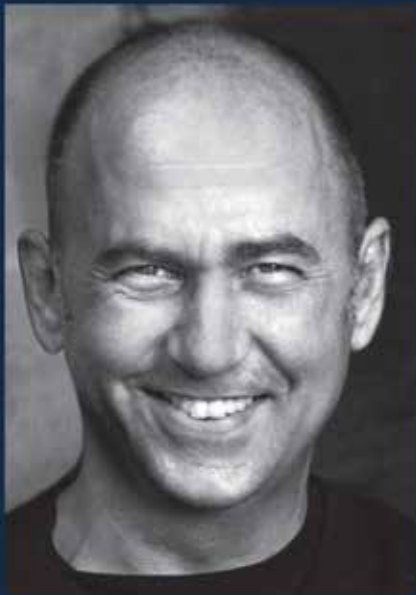
Yetmişli yıllarda binada bugüne oranla daha fazla daire vardı. Bazıları gerçekten küçüktü. Valerio'nun dairesi çok sadeydi ama bir ayrıcalığı vardı: İçinde açık mutfağın bulunduğu salonun penceresi apartmanın terasına bakardı, terasa da Valerio'nun evinin yanında bulunan sahanlıktaki cam kapıdan çıkılırdı.

Ertesi sabah tuhaf bir şekilde geç uyanmıştım. Valerio çoktan kahve hazırlamıştı. Harika bir eylül günüydü.

Tam gitmeye hazırlanırken beni durdurmuştu:

“Ne acelen var? Öğle yemeğine kal. Pazar günleri apartmandaki birkaç arkadaşımınla beraber terasta yemek yeriz...”

*Sadece bir yere
kök salmayı
başardığında
gerçekten
uzaklara
gidersin.*

Hayatın tüm renklerine tutkuyla bağlı, hepsi bir diğerinin öyküsüyle beslenen ilginç karakterler: aktör olmak isteyen bir santral operatörü, narsist bir trans, yıldızların ihanetine uğramış bir kasiyer, kleptomani bir prens... Aşk ve dostluğu tüm benlikleriyle olumlayan bu kahramanların sevgisiyle sarmalanmış ünlü bir yönetmen... Her engelle daha büyüyen, çılgınca bir aşk... ve Roma...

Ferzan Özpetek'ten gerçek sevginin gücüne dair, sahici bir kadere başkaldırı romanı.

Çünkü sadece çılgıncasına âşık olanlar, bir insanı sevmenin ne demek olduğunu bilir.

#aitolmak #gitmek #tutku #dostluk #kader #yaşamacesareti #aşk #roma

can

canyayinlari.com | [f](#) | [i](#) | [t](#) canyayinlari

roman

ISBN 978-975-07-2773-3

9 789750 727733